

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/135/133/96

ZAUFANIE DO POLITYKÓW W SPOŁECZEŃSTWIE I W ELEKTORATACH PARTYJNYCH

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, WRZESIEŃ '96

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W lipcowym sondażu obok osób piastujących najważniejsze funkcje w państwie oraz liderów największych ugrupowań badaliśmy znajomość i popularność polityków, których nazwiska od dawna nie pojawiały się w naszych sondażach bądź też nigdy wcześniej nie były uwzględniane¹. Z konieczności pominęliśmy w tym badaniu kilka znanych osób, o których opinie sondowaliśmy dotąd dość regularnie. W sierpniu² powróciliśmy do naszej dotychczasowej, przedwakacyjnej listy, obejmującej najbardziej znaczące postacie na scenie politycznej kraju.

Sierpień nie obfitował w wydarzenia polityczne. Początek drugiego z wakacyjnych miesięcy upłynął pod znakiem kończącej się olimpiady, większość polityków wykorzystywała swoje urlopy. Wśród wydarzeń politycznych media poświęcały najwięcej uwagi dyskusji, toczącej się wewnątrz koalicji rządzącej, dotyczącej reformy centrum oraz związanych z tym zmian organizacyjnych i kadrowych w rządzie. Pewne ożywienie na scenie politycznej przyniosły dopiero obchody 16 rocznicy rozpoczęcia strajków na Wybrzeżu. Jednak główna część uroczystości poświęconych rocznicy Sierpnia '80 odbywała się już po realizacji badania.

¹ Zob. komunikat CBOS: „Politycy aktywni publicznie”, sierpień '96.

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (75), 22-27 sierpnia '96, reprezentatywna próba losowa dorosłej ludności kraju (N=1091).

ZAUFANIE I NIEUFNOŚĆ DO POLITYKÓW

W sierpniu, podobnie jak w ubiegłych miesiącach, największym społecznym zaufaniem cieszą się Józef Zych i Jacek Kuroń.

Trzecie i czwarte miejsce w rankingu niezmiennie zajmują prezydent i premier. Po odnotowanym w ubiegłym miesiącu niewielkim wzroście zaufania do Aleksandra Kwaśniewskiego oraz Włodzimierza Cimoszewicza, obecnie opinie o prezydencie i premierze nieco się pogorszyły (spadek zaufania odpowiednio o 5 i 3 punkty procentowe) powracając do poziomu z czerwca.

Tabela 1. Stosunek do polityków

w procentach

Politycy	Zaufanie	Nieufność	Obojętność	Nieznajomość	Średnia ocen
Józef Zych	70	7	13	10	2.4
Jacek Kuroń	70	13	16	2	1.7
Aleksander Kwaśniewski	64	21	14	1	1.5
Włodzimierz Cimoszewicz	56	25	17	2	0.9
Waldemar Pawlak	51	24	23	2	0.6
Jan Olszewski	45	29	19	6	0.3
Hanna Gronkiewicz -Waltz	42	29	23	5	0.2
Marian Krzaklewski	38	32	19	10	0.0
Leszek Balcerowicz	38	36	18	6	-0.2
Lech Wałęsa	35	44	20	0	-0.6
Grzegorz Kołodko	34	41	19	6	-0.6
Leszek Miller	31	30	23	14	-0.3
Dariusz Rosati	31	10	24	34	0.7
Józef Oleksy	31	44	21	3	-0.8
Ryszard Bugaj	28	21	26	25	0.1
Ewa Szychalska	26	16	22	35	0.2
Adam Struzik	23	13	22	42	0.3
Andrzej Milczanowski	22	30	24	23	-0.5
Zbigniew Siemiątkowski	21	21	22	35	-0.4
Maciej Jankowski	19	14	16	50	0.0
Roman Jagieliński	17	14	17	52	0.0
Jerzy J. Wiatr	12	28	18	41	-1.3

Ostatni miesiąc był także niekorzystny dla Mariana Krzaklewskiego, Lecha Wałęsy oraz Ryszarda Bugaja.

Marian Krzaklewski jest politykiem, który w ciągu ostatniego miesiąca stracił stosunkowo najwięcej. Liczba osób darzących go zaufaniem spadła o 9 punktów procentowych, przy czym nie wzrosła znacząco liczba tych, którzy mu nie ufają, lecz jedynie

przybyło osób mających doń stosunek obojętny. Warto jednak zauważyć, że lipcowe wskazania, do których odnosimy aktualne notowania tego polityka, były zarazem jego najlepszym wynikiem z rejestrowanych w tym roku. Spadek zaufania do Krzaklewskiego może być zatem z jednej strony swego rodzaju „korektą”, czyli pogorszeniem się ocen po osiągnięciu wyjątkowo dobrych notowań. Z drugiej strony - jest on zapewne wywołany tym, że po okresie aktywności, związanej m.in. z powstawaniem Akcji Wyborczej „Solidarność”, polityk ten do połowy sierpnia był niezbyt często obecny w mediach.

W sierpniu spadło także (o 6 punktów procentowych) zaufanie do byłego prezydenta Lecha Wałęsy utrzymujące się od stycznia br. na stałym poziomie. Poza tym odnotowaliśmy zarówno nieznaczny wzrost obojętności (o 4 punkty) do niego, jak i nieufności (o 3 punkty). Trzeba jednak zaznaczyć, że badanie zostało przeprowadzone przed uroczystościami obchodów rocznicy Sierpnia '80.

Tabela 2

Politycy	Odsetki deklarujących zaufanie (według terminów badań)															
	'95									'96						
	I	II	III	IV	VI	VIII	X	XI	XII	I	II	IV	V	VI	VII	VIII
L. Balcerowicz	43	41	45	40	39	34	31	35	40	43	47	42	39	38	39	38
R. Bugaj	35	37	39	43	39	31	29	33	33	38	37	39	30	32	33	28
W. Cimoszewicz	42	44	46	--	--	--	--	--	--	44	57	65	62	56	59	56
H.Gronkiewicz-Waltz	--	--	53	57	64	57	52	49	38	45	44	49	45	39	--	42
R. Jagieliński	--	--	--	9	10	10	14	14	15	17	18	18	18	17	--	17
M. Jankowski	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	17	21	22	19
G. Kołodko	38	44	40	40	43	41	39	43	43	53	55	41	44	36	--	34
M. Krzaklewski	42	41	42	47	46	41	37	38	41	40	41	40	38	42	47	38
J. Kuroń	81	78	81	77	69	70	66	82	82	82	79	76	75	70	--	70
A. Kwaśniewski	55	58	59	59	57	50	52	58	56	68	68	68	64	64	69	64
A. Milczanowski	--	--	--	36	39	31	25	27	34	31	30	30	29	28	--	22
L. Miller	31	32	39	37	40	36	32	37	34	35	37	33	32	28	--	31
J. Oleksy	59	60	68	72	60	58	53	59	61	46	46	30	34	31	31	31
J. Olszewski	28	26	33	34	36	37	37	52	54	50	48	46	45	46	43	45
W. Pawlak	55	48	53	44	48	43	43	46	43	52	51	49	51	53	51	51
D. Rosati	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	34	39	32	--	31
Z. Siemiątkowski	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	22	21	17	--	21
E. Spychalska	28	28	28	25	27	22	16	17	20	18	22	22	27	26	27	26
A. Struzik	--	--	--	--	--	--	--	--	--	22	28	24	23	24	--	23
L. Wałęsa	34	34	39	35	36	34	41	57	51	42	44	43	39	41	41	35
J. Wiatr	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	12	12	9	--	12
J. Zych	--	39	49	49	57	45	48	54	59	69	74	73	73	71	74	70

Mniej osób niż przed miesiącem deklaruje zaufanie do Ryszarda Bugaja (spadek o 5 punktów procentowych), w takim samym stopniu wzrosła jego nieznajomość. Zmiana ta, podobnie jak obniżenie notowań Lecha Wałęsy, wydaje się mieć charakter zmniejszenia popularności w związku z mniejszą aktywnością tych polityków w życiu publicznym w ostatnim okresie. W stosunku do lipca minimalnie też (o 3 punkty procentowe) spadło zaufanie do Macieja Jankowskiego.

Nieznaczną poprawę dotychczasowych notowań zarejestrowaliśmy w sierpniu jedynie w przypadku Jerzego J. Wiatra (od czerwca 3-punktowy wzrost zaufania i 4-punktowy spadek nieufności) oraz Zbigniewa Siemiątkowskiego (w porównaniu z czerwcem wzrost zaufania o 4 punkty procentowe) i Leszka Millera (wzrost zaufania o 3 punkty).

W ciągu ostatnich dwóch miesięcy nie zmienił się ranking polityków, którzy wzbudzają stosunkowo największą społeczną nieufność. Od dłuższego już czasu najwięcej osób deklaruje brak zaufania do Lecha Wałęsy, Józefa Oleksego oraz Grzegorza Kołodki.

Tabela 3. Zmiany nieufności do polityków w ciągu ostatnich miesięcy w procentach

Politycy	II '96	IV '96	V '96	VI '96	VII '96	VIII '96
Lech Wałęsa	40	39	40	41	41	44
Józef Oleksy	31	44	41	46	43	44
Grzegorz Kołodko	17	33	34	39	--	41
Leszek Balcerowicz	25	32	33	35	36	36
Marian Krzaklewski	28	28	30	28	30	32
Andrzej Milczanowski	30	23	28	27	--	30
Leszek Miller	27	31	29	32	--	30
Hanna Gronkiewicz-Waltz	29	24	27	30	--	29
Jan Olszewski	23	25	24	25	29	29
Jerzy J. Wiatr	--	21	23	32	--	28
Włodzimierz Cimoszewicz	19	17	19	25	23	25
Waldemar Pawlak	23	24	23	22	25	24
Aleksander Kwaśniewski	19	18	21	22	19	21
Zbigniew Siemiątkowski	--	18	20	22	--	21
Ryszard Bugaj	18	18	20	20	21	21
Ewa Spychalska	13	16	18	16	15	16
Maciej Jankowski	-	-	14	11	13	14
Roman Jagieliński	9	8	11	12	--	14
Adam Struzik	6	8	10	11	--	13
Jacek Kuroń	8	9	10	12	--	13
Dariusz Rosati	--	9	7	8	--	10
Józef Zych	4	4	4	6	5	7

ŚREDNIE OCEN

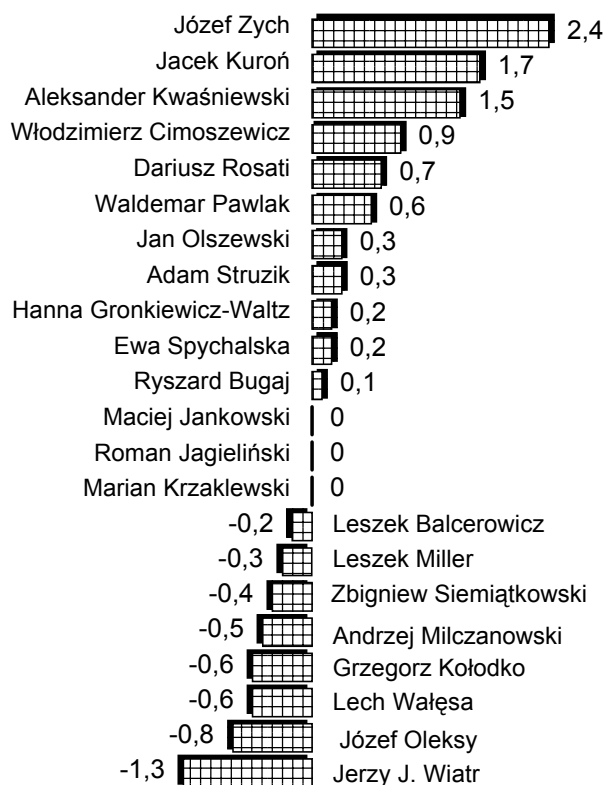
Średnia ocen³ dla każdego z polityków jest miarą syntetyczną - pozwala uchwycić siłę zarówno negatywnych, jak i pozytywnych nastawień wobec poszczególnych osób, a także wyeliminować wpływ różnic wynikających ze stopnia ich znajomości.

W sierpniu, podobnie jak w ubiegłych miesiącach, najlepszą średnią ocen uzyskał Józef Zych. Na drugim miejscu w dalszym ciągu plasuje się Jacek Kuroń. Niewielki spadek zaufania do prezydenta i premiera nie przyniósł wyraźnego pogorszenia się średnich ich ocen, także w tym rankingu nadal zajmują oni trzecie i czwarte miejsce.

Zmniejszenie się społecznego zaufania znalazło natomiast odzwierciedlenie w gorszej ogólnej ocenie Mariana Krzaklewskiego i Macieja Jankowskiego (spadek wartości średniej po 0,4 punktu) oraz Lecha Wałęsy (o 0,3 punktu).

Najniższe średnie ocen w sierpniu uzyskali Jerzy J. Wiatr, Józef Oleksy, Lech Wałęsa oraz Grzegorz Kołodko.

Rys. 1. Średnie ocen

³ Badani wyrażając swój stosunek do poszczególnych polityków posługują się jedenastopunktową skalą, której skrajne punkty można określić jako głęboką nieufność (-5) i bardzo duże zaufanie (+5). Średnia ocen informuje nas o miejscu na tak zarysowanej skali.

ZAUFANIE DO POLITYKÓW W ELEKTORATACH PARTII POLITYCZNYCH

Dla polityków niewątpliwie bardzo ważne jest, by cieszyć się zaufaniem zwolenników partii, którą reprezentują. Szczególnie istotne jest to dla liderów poszczególnych ugrupowań - poparcie elektoratu to swoista legitymizacja ich przywództwa. Jednak bywają politycy, którzy nie adresują swojej działalności wyłącznie do jednej grupy wyborców reprezentowanych przez daną partię. W tym przypadku choć społeczne zaplecze bywa niewyraźne i rozmyte, jednak budowa autorytetu politycznego jest oparta na odniesieniu do szerszych grup, niekiedy nawet do całego społeczeństwa. Na podstawie wyników sondażu można stwierdzić, jak obecnie kształtuje się poziom zaufania do partyjnych przywódców i najważniejszych postaci naszej sceny politycznej wśród zwolenników poszczególnych partii.

Jest dość oczywiste, że przywódcy i czołowe osobistości poszczególnych partii zyskują największe zaufanie wśród sympatyków własnych ugrupowań. Opinie osób zdradzających odmienne preferencje partyjne z reguły są wyraźnie mniej przychylne, choć pod tym względem zróżnicowania między poszczególnymi politykami bywają znaczne.

Najbardziej kontrowersyjnymi politykami pozostają Józef Oleksy i Lech Wałęsa - wskaźnikom znacznego zaufania wśród sympatyków jednych partii towarzyszą równie wysokie odsetki deklaracji braku zaufania wśród elektoratów innych ugrupowań.

Tabela 4

Politycy	Odsetki deklarujących:											
	zaufanie						nieufność					
	AW "S"	PSL	ROP	SLD	UP	UW	AW "S"	PSL	ROP	SLD	UP	UW
L. Balcerowicz	59	26	41	37	35	75	20	51	36	49	40	15
R. Bugaj	25	27	41	30	55	48	24	18	23	35	20	11
W. Cimoszewicz	38	71	41	90	58	50	53	11	47	6	23	26
M. Krzaklewski	84	44	59	17	36	58	7	27	19	67	32	18
J. Kuroń	77	65	61	77	81	87	12	15	18	15	10	2
A. Kwaśniewski	35	83	48	97	67	52	54	6	39	1	8	30
L. Miller	13	39	19	64	45	26	54	18	64	12	29	42
J. Oleksy	13	45	15	66	39	13	71	32	71	17	40	52
J. Olszewski	71	48	94	21	43	50	13	31	3	62	27	23
W. Pawlak	60	86	51	51	63	42	19	4	25	31	25	26
L. Wałęsa	80	30	52	6	44	41	12	51	24	73	32	43
J. Zych	73	83	72	85	80	84	6	4	13	5	8	4

Pominięto odsetki osób deklarujących obojętność.

Opinie o Aleksandrze Kwaśniewskim i Włodzimierzu Cimoszewiczu także różnią się znacząco w zależności od sympatii politycznych badanych. Zarówno prezydent, jak i premier cieszą się powszechnym zaufaniem sympatyków SLD - Aleksandrowi Kwaśniewskiemu ufa aż 97% zwolenników tego ugrupowania, premierowi zaś 90%. Obaj politycy mają też bardzo dobre notowania wśród sympatyków drugiego z koalicjantów - PSL. Wśród wyborców Unii Pracy i Unii Wolności prezydent i premier są również pozytywnie oceniani - zaufanie wyraźnie przeważa nad nieufnością. Najbardziej krytyczni - zwłaszcza w stosunku do prezydenta - okazują się zwolennicy Akcji Wyborczej „Solidarność”. Aleksandrowi Kwaśniewskiemu nie ufa aż 54% sympatyków tego ugrupowania. Brak zaufania przeważa w tej koalicji również w stosunku do Włodzimierz Cimoszewicza - nieufność do niego deklaruje 53% zwolenników tej partii. Jednak równocześnie premier budzi nieco większe zaufanie elektoratu tej partii niż prezydent. Mniej krytyczni w stosunku do prezydenta i premiera są zwolennicy Ruchu Odbudowy Polski.

Poza Aleksandrem Kwaśniewskim najbardziej jednoznacznym liderem swojego ugrupowania, osobą najwyraźniej postrzeganą w sposób pozytywny przez zwolenników jego partii jest Jan Olszewski. Potencjalni wyborcy ROP darzą go powszechnym zaufaniem (94% wskazań). Można by powiedzieć, że jest to partia w największym stopniu zbudowana na zaufaniu do osoby przywódcy.

Bardzo dobre notowania wśród sympatyków swojej partii ma również Waldemar Pawlak - zaufaniem darzy go 86% potencjalnego elektoratu PSL. Pod tym względem wyprzedza on, choć w niewielkim stopniu, Józefa Zycha mającego najlepsze notowania wśród ogółu badanych. Warto jednak zauważyć, że wysokie zaufanie do obecnego prezesa PSL ma wyraźnie „partyjny” charakter, natomiast Józefowi Zychowi w podobnym stopniu jak sympatycy partii, którą reprezentuje, ufają również zwolennicy pozostałych ugrupowań.

Przewodniczący „Solidarności” Marian Krzaklewski jest liderem dla elektoratu powstałej pod skrzydłami związku Akcji Wyborczej „Solidarność”; zaufanie do niego deklaruje aż 84% zwolenników Akcji. Niewiele mniejszym zaufaniem wśród sympatyków tego ugrupowania cieszy się także Lech Wałęsa (80%). Wyraźnym autorytetem pozostaje dla

potencjalnych wyborców tej koalicji również Jan Olszewski. Świadczy o tym znaczny (71%) stopień zaufania, jakim lidera ROP darzą sympatycy Akcji Wyborczej. Na marginesie warto zauważyć, że wprawdzie zarówno Marian Krzaklewski, jak i Lech Wałęsa nie są równie dobrze odbierani przez dzisiejszych sympatyków partii Jana Olszewskiego, niemniej jednak ma do nich zaufanie ponad połowa zwolenników ROP (odpowiednio 59 i 52%).

Podobnie jak większość liderów, również Leszek Balcerowicz najlepsze oceny zyskuje wśród zwolenników swojej partii - Unii Wolności. W odróżnieniu od sympatyków takich ugrupowań jak ROP czy PSL są oni jednak nieco bardziej krytyczni w ocenie swego przywódcy. Leszka Balcerowicza darzy zaufaniem trzy czwarte deklarujących sympatię dla UW, nie ufa mu jednak co siódmy wyborca tej partii. Nieco większy odsetek zwolenników tego ugrupowania deklaruje zaufanie do Jacka Kuronia. Podobnie jednak jak Józef Zych jest on politykiem mającym ponadpartyjny autorytet, cieszącym się dużym zaufaniem wśród zwolenników ugrupowań ze wszystkich stron sceny politycznej.

Na tle innych przywódców partyjnych notowania Józefa Oleksego jako lidera są wyraźnie mniej korzystne. Ufa mu tylko dwie trzecie zwolenników SLD, czyli wyraźnie mniej niż „bezpartyjnym”: Aleksandrowi Kwaśniewskiemu i Włodzimierzowi Cimoszewiczowi. W przypadku wszystkich partii opozycyjnych (poza UP, gdzie obie opinie są w równowadze) nieufność wobec Oleksego zdecydowanie przeważa nad zaufaniem.

Innym politykiem darzonym dużym zaufaniem przez sympatyków SLD jest Leszek Miller. Ufa mu 64% zwolenników tego ugrupowania, a więc niemal tyle, co Józefowi Oleksemu. Trzeba jednak zaznaczyć, że w odróżnieniu od byłego premiera osoba Leszka Millera budzi w elektoracie SLD, a zwłaszcza wśród sympatyków innych ugrupowań, nieco mniej kontrowersji, mimo że w elektoratach ROP, AW "S" i UW dużo więcej osób deklaruje do niego nieufność niż zaufanie. Poza zwolennikami SLD zaufanie do tego polityka częściej niż nieufność deklarują przyszli wyborcy PSL i Unii Pracy.

Wśród liderów partyjnych najmniejszym zaufaniem sympatyków swojego ugrupowania cieszy się Ryszard Bugaj. Jego osoba spotyka się z pozytywną oceną ponad połowy potencjalnych wyborców Unii Pracy; tylko niewiele mniejsze zaufanie wzbudza on wśród zwolenników UW. Nie ufa mu natomiast co piąty potencjalny wyborca jego partii.

Jednak ogólnie dość niski poziom nieufności wśród sympatyków pozostałych partii pozwala na stwierdzenie, iż nie jest to polityk kontrowersyjny, bez wyraźniejszych (może poza SLD) antypatii ze strony któregośkolwiek z ugrupowań. Jego słabością zapewne jest to, iż wciąż pozostaje dość mało znany.

★

★

★

Wydaje się, że sierpień, mimo wyraźnego uspokojenia na scenie politycznej, nie był zbyt korzystnym miesiącem dla polityków. Być może też właśnie za sprawą wakacyjnej przerwy i nieobecności w mediach nie poprawiły się notowania żadnego z polityków, których popularność sondażaliśmy w lipcu, natomiast o kilku spośród nich badani wypowiedzieli się z większą rezerwą. Szczególnie dotyczy to polityków związanych z NSZZ „Solidarność” (Marian Krzaklewski, Lech Wałęsa, Maciej Jankowski), którzy po zainicjowaniu procesu zjednoczeniowego centroprawicy nie byli już tak eksponowani przez media. Do poziomu z czerwca wróciły oceny prezydenta i premiera. Niewielką poprawę notowań obserwujemy jedynie w przypadku trzech ministrów, których oceny rejestrowaliśmy ostatnio w czerwcu - Leszka Millera, Zbigniewa Siemiątkowskiego i Jerzego J. Wiatra.

ANEKS

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

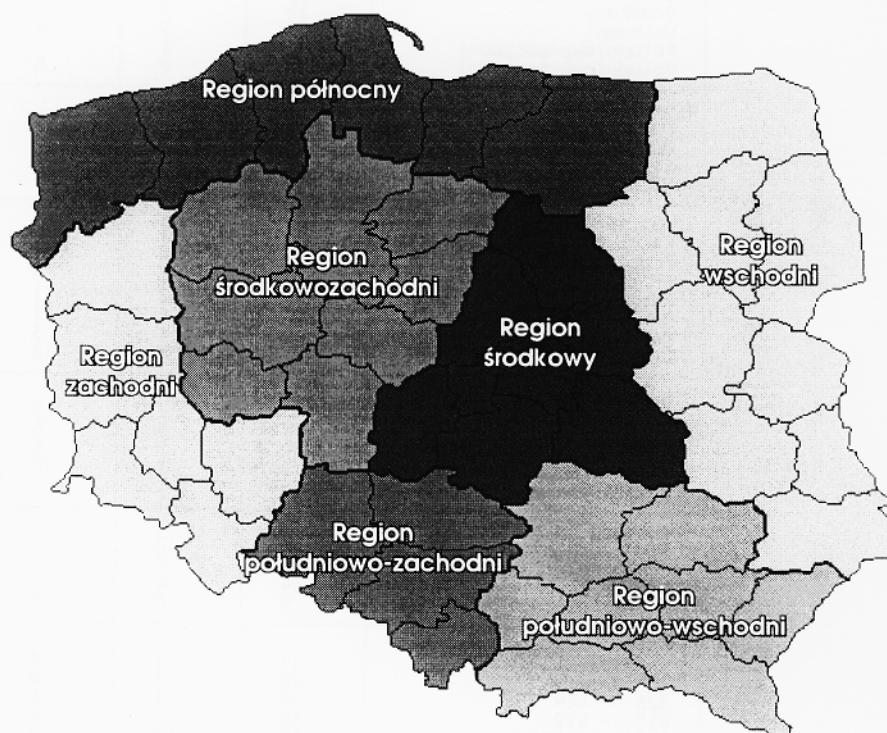
11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. włocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

A N E K S

Tabela 1. Stosunek do Danuty Hübner

	(%)					
	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Trudno powiedzieć	Nieznajomość	Liczba osób
Ogółem	13	12	32	7	36	1250
Płeć						
Mężczyźni	15	14	34	6	31	600
Kobiety	12	10	30	7	41	650
Wiek						
18-24 lat	8	10	25	7	50	190
25-34	15	18	23	4	40	222
35-44	14	14	36	9	27	210
45-54	14	15	37	7	27	258
55-64	19	9	43	8	22	142
65 lat i więcej	11	6	28	5	50	228
Miejsce zamieszkania						
Wieś	10	9	24	7	50	478
Miasto do 20 tys.	12	8	35	11	34	122
20-100 tys.	16	15	32	6	32	266
101-500 tys.	14	13	38	6	28	227
501 tys. i więcej mieszk.	17	20	42	6	16	158
Wykształcenie						
Podstawowe	10	8	19	7	56	373
Zasadnicze zawodowe	16	10	28	8	37	349
Średnie	13	15	41	5	25	403
Wyższe	14	20	51	4	11	124
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	13	17	54	2	13	92
Prac.umysł.niż.szczebła	11	23	44	9	13	93
Pracownicy fiz.- umysł.	12	15	26	6	41	90
Robotnicy wykwalifikowani	17	12	26	8	37	106
Robotnicy niewykwalifik.	25	15	23	6	31	55
Rolnicy	12	12	19	11	47	73
Pracujący na własny rach.	18	15	37	7	22	48
Bierni zawodowo						
Renciści	10	7	31	6	46	145
Emeryci	18	8	33	5	37	248
Uczniowie i studenci	5	9	30	7	49	98
Bezrobotni	13	14	24	6	44	141
Gospodynie domowe i inni	6	10	32	11	41	61
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	14	16	40	6	23	169
spółce właścicieli	16	16	37	3	28	99
prywatnych i państwa	14	17	34	8	28	222
sekt. pryw. poza rolnict.	14	9	18	10	48	80
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	9	9	25	6	51	138
300-399	23	12	28	4	33	110
400-599	17	12	30	7	33	193
600-800	17	14	31	8	29	204
Powyżej 800 zł	10	17	49	4	20	187
Ocena własnych war. mater.						
Złe	15	10	27	5	44	414
Średnie	13	13	31	9	34	558
Dobre	12	14	40	4	30	277
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	17	8	27	14	34	77
Raz w tygodniu	14	12	32	5	37	614
1-2 razy w miesiącu	9	13	32	8	39	173
Kilka razy w roku	14	10	31	9	36	239
W ogóle nie uczestniczy	13	17	31	5	34	145
Poglądy polityczne						
Lewica	14	12	47	5	22	236
Centrum	13	15	33	5	35	390
Prawica	22	12	38	5	22	264
Trudno powiedzieć	7	10	15	11	58	358

Tabela 2. Stosunek do **Jarosława Kaczyńskiego**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Trudno powiedzieć	Niezna- jomość	Liczba osób
Ogółem	22	18	43	11	7	1250
Płeć						
Mężczyźni	22	18	45	9	6	600
Kobiety	22	17	40	13	8	650
Wiek						
18-24 lat	19	22	38	8	13	190
25-34	24	17	43	12	4	222
35-44	21	19	47	11	2	210
45-54	22	17	50	9	1	258
55-64	23	16	43	14	3	142
65 lat i więcej	21	15	34	14	16	228
Miejsce zamieszkania						
Wieś	20	15	39	15	12	478
Miasto do 20 tys.	21	23	46	6	3	122
20-100 tys.	23	20	44	9	4	266
101-500 tys.	25	18	41	11	4	227
501 tys. i więcej mieszk.	21	16	52	8	2	158
Wykształcenie						
Podstawowe	17	15	35	18	16	373
Zasadnicze zawodowe	25	16	46	9	4	349
Średnie	24	22	43	9	2	403
Wyższe	20	19	54	6	1	124
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	19	22	54	4	1	92
Prac. umysł. niż. szczebla	33	18	39	10	0	93
Pracownicy fiz.- umysł.	15	19	45	14	7	90
Robotnicy wykwalifikowani	21	24	44	8	4	106
Robotnicy niewykwalifik.	34	12	49	4	1	55
Rolnicy	18	16	49	14	4	73
Pracujący na własny rach.	18	22	45	13	2	48
Bierni zawodowo						
Renciści	18	15	40	16	10	145
Emeryci	23	16	38	12	11	248
Uczniowie i studenci	13	27	41	10	9	98
Bezrobotni	23	14	45	8	10	141
Gospodynie domowe i inni	27	11	34	22	6	61
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	22	21	46	11	1	169
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	26	18	52	1	3	99
sekt. pryw. poza rolnict.	22	21	43	10	4	222
prywatnym gosp. rolnym	17	14	48	18	4	80
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	25	11	41	18	5	138
300-399	21	21	42	7	9	110
400-599	25	20	41	9	5	193
600-800	23	21	42	11	3	204
Powyżej 800 zł	22	20	48	7	3	187
Ocena własnych war. mater.						
Złe	24	15	40	15	7	414
Średnie	20	18	43	11	7	558
Dobre	22	21	46	6	6	277
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	21	17	40	15	7	77
Raz w tygodniu	19	18	46	10	6	614
1-2 razy w miesiącu	17	19	41	13	9	173
Kilka razy w roku	26	14	42	11	6	239
W ogóle nie uczestniczy	31	19	31	11	7	145
Poglądy polityczne						
Lewica	33	19	41	5	1	236
Centrum	25	21	44	6	4	390
Prawica	17	13	62	5	3	264
Trudno powiedzieć	14	16	28	25	16	358

Tabela 3. Stosunek do **Lecha Kaczyńskiego**

	(%)					
	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Trudno powiedzieć	Niezna- mość	Liczba osób
Ogółem	22	17	45	10	6	1250
Płeć						
Mężczyźni	23	19	47	7	3	600
Kobiety	21	16	43	13	8	650
Wiek						
18-24 lat	17	22	40	7	13	190
25-34	27	16	45	9	3	222
35-44	18	19	51	11	1	210
45-54	23	19	49	8	0	258
55-64	28	14	46	11	1	142
65 lat i więcej	21	13	37	14	14	228
Miejsce zamieszkania						
Wieś	21	16	40	14	10	478
Miasto do 20 tys.	21	21	49	6	3	122
20-100 tys.	21	23	46	9	2	266
101-500 tys.	27	16	43	9	5	227
501 tys. i więcej mieszk.	22	11	57	7	2	158
Wykształcenie						
Podstawowe	18	14	37	17	14	373
Zasadnicze zawodowe	25	18	47	7	2	349
Średnie	23	20	46	8	3	403
Wyższe	21	16	57	6	0	124
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	20	16	59	4	0	92
Prac. umysł. niż. szczebla	31	18	40	11	0	93
Pracownicy fiz.- umysł.	14	24	43	16	2	90
Robotnicy wykwalifikowani	20	27	48	2	3	106
Robotnicy niewykwalifik.	32	11	54	3	1	55
Rolnicy	18	18	49	15	0	73
Pracujący na własny rach.	21	27	41	10	1	48
Bierni zawodowo						
Renciści	19	15	43	17	7	145
Emeryci	25	13	41	12	10	248
Uczniowie i studenci	10	25	45	6	14	98
Bezrobotni	27	14	44	5	9	141
Gospodynie domowe i inni	30	9	34	20	6	61
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	20	20	51	9	1	169
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	26	21	51	1	1	99
sekt. pryw. poza rolnict.	22	23	45	9	1	222
prywatnym gosp. rolnym	16	15	50	18	0	80
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	25	12	40	19	5	138
300-399	24	24	44	3	5	110
400-599	29	17	44	6	4	193
600-800	22	20	44	11	3	204
Powyżej 800 zł	22	16	52	7	3	187
Ocena własnych war. mater.						
Złe	24	16	40	14	5	414
Średnie	22	18	45	10	5	558
Dobre	20	19	51	4	7	277
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	21	17	42	13	7	77
Raz w tygodniu	19	18	49	9	5	614
1-2 razy w miesiącu	17	19	42	14	7	173
Kilka razy w roku	27	17	40	11	5	239
W ogóle nie uczestniczy	35	12	39	9	5	145
Poglądy polityczne						
Lewica	34	16	45	5	0	236
Centrum	25	22	45	5	3	390
Prawica	17	12	64	3	3	264
Trudno powiedzieć	15	17	31	24	13	358

Tabela 4. Stosunek do Aleksandra Kwaśniewskiego

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	12	10	74	4	1250
Płeć					
Mężczyźni	13	11	73	2	600
Kobiety	10	10	75	5	650
Wiek					
18-24 lat	12	11	76	2	190
25-34	10	12	76	1	222
35-44	13	10	74	3	210
45-54	11	9	77	3	258
55-64	13	8	73	6	142
65 lat i więcej	11	13	68	8	228
Miejsce zamieszkania					
Wieś	12	12	70	5	478
Miasto do 20 tys.	10	8	80	2	122
20-100 tys.	9	10	80	1	266
101-500 tys.	15	8	72	5	227
501 tys. i więcej mieszk.	10	10	77	3	158
Wykształcenie					
Podstawowe	9	11	73	7	373
Zasadnicze zawodowe	17	10	71	3	349
Średnie	9	9	79	2	403
Wyższe	13	14	71	2	124
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	11	12	76	0	92
Prac. umysł. niż. szczebla	5	6	85	4	93
Pracownicy fiz.-umysł.	10	10	80	0	90
Robotnicy wykwalifikowani	13	14	71	2	106
Robotnicy niewykwalifik.	13	10	75	2	55
Rolnicy	20	9	61	10	73
Pracujący na własny rach.	16	6	76	2	48
Bierni zawodowo					
Renciści	14	7	73	6	145
Emeryci	11	13	70	6	248
Uczniowie i studenci	7	11	81	1	98
Bezrobotni	13	12	74	1	141
Gospodynie domowe i inni	10	9	75	7	61
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	8	11	80	1	169
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	11	7	82	0	99
sekt. pryw. poza rolnict.	13	11	74	2	222
prywatnym gosp. rolnym	20	7	61	12	80
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	6	9	82	2	138
300-399	12	16	72	0	110
400-599	10	10	78	2	193
600-800	14	8	75	4	204
Powyżej 800 zł	7	8	82	3	187
Ocena własnych war. mater.					
Złe	11	11	74	4	414
Średnie	13	12	71	4	558
Dobre	9	6	82	3	277
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	23	10	62	4	77
Raz w tygodniu	11	12	74	3	614
1-2 razy w miesiącu	13	8	75	4	173
Kilka razy w roku	9	9	78	4	239
W ogóle nie uczestniczy	11	8	77	4	145
Poglądy polityczne					
Lewica	4	4	91	1	236
Centrum	11	12	75	2	390
Prawica	19	11	68	2	264
Trudno powiedzieć	12	13	67	8	358

Tabela 5. Stosunek do Leszka Millera

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Trudno powiedzieć	Niezajomość	Liczba osób
Ogółem	56	13	26	5	1	1248
Płeć						
Mężczyźni	57	12	28	3	0	598
Kobiety	56	14	23	6	1	650
Wiek						
18-24 lat	53	18	26	3	0	190
25-34	65	11	22	2	0	222
35-44	63	9	24	4	0	210
45-54	57	13	25	6	0	258
55-64	57	9	29	5	1	142
65 lat i więcej	45	15	29	7	4	227
Miejsce zamieszkania						
Wieś	56	13	23	6	2	476
Miasto do 20 tys.	57	6	33	4	0	122
20-100 tys.	58	13	26	2	0	266
101-500 tys.	55	15	25	5	0	227
501 tys. i więcej mieszk.	56	12	29	3	0	158
Wykształcenie						
Podstawowe	45	13	31	7	3	373
Zasadnicze zawodowe	57	15	24	4	0	348
Średnie	63	10	24	3	0	403
Wyższe	66	14	17	2	0	124
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	71	9	20	0	0	92
Prac. umysł. niż. szczebla	62	12	20	6	0	93
Pracownicy fiz.- umysł.	59	9	31	1	0	90
Robotnicy wykwalifikowani	59	14	23	4	0	106
Robotnicy niewykwalifik.	51	15	31	2	0	55
Rolnicy	57	11	21	11	0	73
Pracujący na własny rach.	78	7	12	3	0	48
Bierni zawodowo						
Renciści	48	13	30	5	3	144
Emeryci	51	14	28	6	2	248
Uczniowie i studenci	47	23	28	2	0	98
Bezrobotni	55	11	29	5	0	141
Gospodynie domowe i inni	67	7	17	8	1	61
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	60	15	22	3	0	169
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	62	8	28	2	0	99
sekt. pryw. poza rolnict.	67	10	21	2	0	222
prywatnym gosp. rolnym	58	9	20	14	0	80
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	42	9	46	3	0	138
300-399	65	14	20	0	0	110
400-599	55	17	22	5	1	192
600-800	59	13	24	4	1	204
Powyżej 800 zł	56	12	30	1	1	187
Ocena własnych war. mater.						
Złe	59	12	23	5	0	413
Średnie	55	13	25	5	1	558
Dobre	54	13	29	2	1	277
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	60	13	19	6	3	77
Raz w tygodniu	59	13	24	4	1	614
1-2 razy w miesiącu	55	13	24	6	1	173
Kilka razy w roku	54	12	29	5	1	238
W ogóle nie uczestniczy	53	13	30	3	0	145
Poglądy polityczne						
Lewica	43	11	45	1	0	235
Centrum	58	15	24	3	1	390
Prawica	73	9	15	3	0	264
Trudno powiedzieć	52	14	23	10	2	358

Tabela 6. Stosunek do Marka Pola

	(%)					
	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Trudno powiedzieć	Nieznajomość	Liczba osób
Ogółem	28	16	18	10	28	1250
Płeć						
Mężczyźni	31	17	20	9	23	600
Kobiety	25	15	15	11	34	650
Wiek						
18-24 lat	18	14	14	10	43	190
25-34	28	21	14	11	27	222
35-44	30	19	19	12	20	210
45-54	34	17	20	9	20	258
55-64	32	19	24	7	17	142
65 lat i więcej	22	9	17	10	42	228
Miejsce zamieszkania						
Wieś	22	12	16	12	38	478
Miasto do 20 tys.	25	14	25	14	22	122
20-100 tys.	29	19	18	10	24	266
101-500 tys.	31	17	20	5	27	227
501 tys. i więcej mieszk.	39	25	15	6	15	158
Wykształcenie						
Podstawowe	16	9	16	12	46	373
Zasadnicze zawodowe	28	17	19	8	29	349
Średnie	33	20	18	10	18	403
Wyższe	45	25	17	9	5	124
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	40	25	19	8	8	92
Prac. umysł. niż. szczebla	35	28	21	12	6	93
Pracownicy fiz.- umysł.	27	22	12	11	28	90
Robotnicy wykwalifikowani	23	24	15	8	29	106
Robotnicy niewykwalifik.	32	12	18	7	31	55
Rolnicy	20	13	14	19	34	73
Pracujący na własny rach.	45	11	20	17	7	48
Bierni zawodowo						
Renciści	24	15	18	13	31	145
Emeryci	30	11	19	6	34	248
Uczniowie i studenci	17	8	22	8	46	98
Bezrobotni	25	18	16	7	34	141
Gospodynie domowe i inni	19	13	19	16	33	61
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	30	25	18	10	18	169
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	39	20	16	7	18	99
sekt. pryw. poza rolnict.	34	20	18	11	18	222
prywatnym gosp. rolnym	23	11	13	17	36	80
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	23	9	14	11	44	138
300-399	25	21	22	8	23	110
400-599	34	18	15	7	26	193
600-800	30	22	19	9	19	204
Powyżej 800 zł	35	16	26	5	18	187
Ocena własnych war. mater.						
Złe	27	16	14	11	32	414
Średnie	28	17	17	11	28	558
Dobre	28	16	26	6	25	277
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	35	12	15	12	26	77
Raz w tygodniu	29	15	20	10	26	614
1-2 razy w miesiącu	23	16	16	11	33	173
Kilka razy w roku	26	16	15	8	34	239
W ogóle nie uczestniczy	27	24	17	7	25	145
Poglądy polityczne						
Lewica	23	19	37	6	14	236
Centrum	31	19	18	5	28	390
Prawica	45	18	15	5	18	264
Trudno powiedzieć	14	11	7	21	46	358